

Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren

gemeente
HEEZE-LEENDE

Welke ontwikkelingen willen we realiseren (raadsprogramma)

Hieronder staan achtereenvolgens de ontwikkelingen vanuit het raadsprogramma die de continue aandacht hebben in deze raadsperiode in gemeente Heeze-Leende.

Thema wonen en bouwen

Binnen Heeze-Leende was in 2024 een grote behoefte aan woningen voor starters, singles/alleenstaanden en senioren vanuit Heeze-Leende. Heeze-Leende leverde een beperkte bijdrage aan het invullen van de woningbehoefte voor nieuwkomers n.a.v. de schaalsprong van Brainport Eindhoven. Uitdaging was om een balans te vinden tussen het realiseren van nieuwe woningen én het behouden van de dorpsse karakters

Daarbij wilden we qua wonen de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Voldoende passende en betaalbare woningen;
- Ruimte bieden aan beperkte groei van het aantal woningen in Heeze, Leende, Sterksel en Leenderstrijp door inbreiding;
- Kleinschalige uitbreiding van de bebouwde kom in de kernen is bespreekbaar, indien nodig voor autonome groei en onder voorwaarden van het behoud van dorpsse karakter en centrumbinding;
- Actief sturen op doelgroepgerichte bouw om de doelstelling te behalen zoals beschreven in de Woonvisie 2020-2025, met name ten behoeve van senioren en starters met wortels in Heeze-Leende en specifieke aandacht voor zorgwoningen;
- Een actieve rol van de gemeente wat betreft grondverwerving en woningbouw.

Thema openbare ruimte

We vonden leefbare kernen in onze gemeente belangrijk. Het moest 'fijn wonen' zijn met voldoende voorzieningen in Heeze-Leende voor alle doelgroepen. Belangrijk daarvoor was dat we het doorgaand verkeer zoveel als mogelijk ontmoedigen uit alle kernen en dat we ons meer richtten op vervoer per fiets en openbaar vervoer.

Daarbij wilden we qua mobiliteit en leefbare kernen de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Versterken van het netwerk, kwaliteit en veiligheid van fiets- en wandelpaden, met het oog op de recreatiefunctie van gemeente Heeze-Leende in de regio. Meer richten op vervoer per fiets en openbaar vervoer. Realiseren tracé randweg – Poortmannen (o.a. door realiseren van de financiële middelen hiervoor) als tussentijdse doelstelling voor het realiseren van de voorgenomen Centrale As tot aan de Somerenseweg en een toekomstige oplossing voor de verkeersontlasting van de dorpskern Leende;
- Aansluiten op regionale (snel)fietsstracé 's: doorfietsroutes tussen onze kernen de regio;
- Voldoende financiën en duidelijke planning voor onderhoud wegen, trottoirs en wandel- en fietspaden, op korte en lange termijn;
- Beleid en plannen voor een goede ontsluiting voor de fiets van kernen onderling en naar omliggende gemeentes;
- Vastleggen van cultuurhistorische elementen, beeldbepalende objecten en waardevolle dorpsgezichten en hiermee controle krijgen over het behoud en de instandhouding ervan;

- Centra autoluwer en verkeersveiliger maken (fietser en voetganger centraal);
- Samenhang, uitstraling, behoud historische en beeldbepalende elementen, elke kern is uniek;
- Groen in de centra en wijken – duidelijke plek groenstructuur in omgevingsvisie en -plan (incl. financiën);

Het klimaat eiste ook in 2024 dat we aan de slag gingen met duurzaamheid. Wij droegen daaraan bij door initiatieven te ondersteunen en aan te dragen en werkten samen met de regio. Het veranderende klimaat vereiste dat we een aanpak ontwikkelden voor risicoplekken ten aanzien van wateroverlast en dat we waterberging realiseerden in samenwerking met het waterschap.

Vanuit het klimaatakkoord hadden wij ook in 2024 de verantwoordelijkheid om de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) te verlagen door energie te besparen, alle woningen en bedrijfspanden aardgas loos te maken en duurzame energie op te wekken. In de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) zijn hiervoor doelstellingen opgenomen. Samen met 20 andere gemeenten, de Provincie en de Waterschappen droegen wij de verantwoordelijkheid om gezamenlijk de doelstellingen van RES 1.0 te gaan halen.

Daarbij wilden we qua Klimaatverandering en energietransitie de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Focus leggen op gedragsverandering, besparen, isoleren en verduurzamen eigen energieopwekking inwoners en bedrijven, met extra aandacht voor inwoners met een laag inkomen en mensen in beperkt geïsoleerde huizen (o.a. in afstemming met woningcorporaties);
- We richten ons eerst maximaal op 'Zon op Dak' en houden alternatieve vormen van duurzame opwekking ook in beeld;
- Actualiseren duurzaamheidsbeleid waarin ook concrete doelstellingen worden opgenomen voor de energietransitie met betrekking tot besparing;
- Maak de voorgenomen ambities en doelstellingen op termijn veel explicieter en meetbaarder.
- Klimaatadaptatie: aanpak risicoplekken wateroverlast/ realiseren waterberging in samenwerking met waterschap;
- Invulling geven aan de verantwoordelijkheden die volgen uit de energietransitie in het algemeen en de afspraken in de RES 1.0.

Thema milieu

Voor het verder verduurzamen van de voedselproductie, inpassen van klimaatadaptatie & opwekken van duurzame energie en het versterken van de biodiversiteit waren we aangewezen op ons buitengebied. Al deze aspecten vroegen om een samenhangende gebiedsgerichte benadering van onder meer landbouw, natuur, milieu, kwaliteit van leefomgeving en water.

Daarbij wilden we qua transitie van het landelijk gebied de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Inzetten op een integraal en lange termijnperspectief rondom verduurzamen voedselproductie, inpassen klimaatadaptatie, opwek duurzame energie, versterken van biodiversiteit en economische kracht in het landelijk gebied. We gaan met de bewoners van het buiten gebied (clusters) in gesprek. Er zit veel expertise bij hen en andere betrokkenen, maak daar maximaal gebruik van;

- Sturen op balans tussen het groene karakter (natuur en landschap) en functies zoals wonen, werken (waaronder landbouw) en recreatie.
- Strategisch omgaan met vrijkomende erven en toekomstige invulling daarvan. Door het gebruik van het toetsingskader om initiatieven voor toekomstbestendige landbouwlocaties te borgen.

Thema economische zaken

Een vitale economie zorgde voor een vitale gemeenschap. Bedrijvigheid en recreatie zorgden voor werkgelegenheid, inkomsten en levendige dorpskernen. Daarbij wilden we qua lokale economie de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Aantrekkelijk houden van onze kernen = voldoende gevarieerd winkel- & horeca-aanbod;
- Zorgen voor een bedrijvenprogrammering bedrijventerreinen (incl. Poort 43), passend binnen de ambities, structuur en cultuur van Heeze-Leende en aansluitend bij de regionale strategie;
- Onderzoeken of – en in welke mate nieuwe economische dragers in het buitengebied mogelijk- en/of wenselijk zijn;
- Realiseren bedrijfsverzamelgebouwen voor kleine ondernemers (startups);
- Verbeteren van het aanzien van de dorpsentrees (waaronder als eerste de aankleding van rotondes);
- Inzetten op natuur gerelateerde recreatie en toerisme als primaire driver voor de lokale economie, met een aansluiting van de middenstand in de kernen (bijvoorbeeld horeca);
- Stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen de ondernemers.

Reguliere werkzaamheden en bestaand beleid

Uiteraard bleven we ook in 2024 onze wettelijke taken, verantwoordelijkheden en vastgestelde beleidsplannen uitvoeren. Onder programma 2 waren dat bijvoorbeeld het uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht, het uitvoeren van onderhoud aan wegen, civiele kunstwerken en verlichting, de aanleg van invalideparkeerplaatsen en verkeersmaatregelen, uitvoering geven aan het groenstructuurplan, vervangen en verduurzamen (LED) van armaturen en masten, deelnemen aan regionale overleggen en samenwerken in de regio wat betreft het vitaal buitengebied, het onderhouden en ontwikkelen van natuur gerelateerde beleving voor toeristen en recreanten, het bezoeken en controleren van het bestaande toeristische areaal, voldoen aan de leveringsafspraken met De Groote Heide. Deze taken staan verder niet expliciet in de jaarrekening benoemd, maar zijn wel financieel vertaald in deze jaarrekening.

2.1 Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt?

Druk van de woningmarkt halen.

De ontwikkelingen zullen overeenkomstig de in 2023 gesloten Woondeal met het Rijk, de Provincie Noord-Brabant, de regiogemeenten en de (woning)corporaties worden

uitgevoerd, waarbij we streven naar minimaal 30% sociale huur en minimaal 36% midden-huur en/of betaalbare koopwoningen.

Wat hebben we gedaan?

Het ontwikkelen van Deelgebied IV van de Bulders

Deelgebied 4 van de Bulders is vanaf 2025 volop in ontwikkeling. Het CPO, Wocom en Kempenhaeghe zijn de partners.

In totaal gaat het om 123 woningen. De grondexploitatie valt buiten de gemeente, binnen de Bulders woningenbouw BV/CV.

Deelgebied G 4 werd in 2025 verder ontwikkeld door CPO en Wocom. Dit deelgebied is volledig in procedure gebracht, het college heeft de finale stap gezet en dit is uiteindelijk in januari 2026 vastgesteld door de raad.

Het ontwikkelen van betaalbare woningbouw in de Breedvennen

Er zijn afspraken gemaakt met Ruimte voor Ruimte voor de overdracht van het project. Ook zijn er afspraken gemaakt met de omwonenden in het kader van de omgevingsdialoog.

Optimaal faciliteren van ontwikkelingen Vogelshofje en Wilhelminapark.

Projecten worden zorgvuldig begeleid. Deze ontwikkellocaties brengen uitdagingen met zich mee die opgelost moeten worden. De haalbaarheid van de ontwikkelingen van betaalbare woningen levert in de praktijk spanning op met de ruimtelijk inpasbaarheid. Hier moet een goede balans worden gezocht.

Onderzoeken of er kansen liggen om woningen in de gemeente te realiseren voor specifieke doelgroepen.

Er is gestart met de voorbereiding voor woningen voor jongeren in de Molenhoeven/Diepers. Daarnaast zijn er meer zorgwoningen in voorbereiding, onder meer in de Bulders, Vogelshof en Burg. van Achtstraat. Ook is er een pand aangekocht voor het huisvesten van statushouders.

Woningbouwinitiatieven die voldoen aan de woondeal ondersteunen.

We ondersteunen voortdurend woningbouwinitiatieven die aan de woondeal voldoen.

We onderzoeken de mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad beter te benutten.

We hebben een pilot lopen met 2 friendswoningen in de Bulders, er zijn diverse woningen gesplitst. Daarnaast is een verruiming van het woningsplitsing en pre-mantelzorgbeleid vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

Voldoende passende woningen in alle kernen voor de autonome groei en met behoud van het dorpse karakter en centrumverbinding.

Wat hebben we gedaan?

Woningbouwstrategie in uitvoering nemen: Bouwen van minimaal 60 woningen per jaar verdeeld over de diverse kernen

Woningbouwstrategie in uitvoering nemen:

Bouwen van minimaal 60 woningen per jaar verdeeld over de diverse kernen. We bouwen met name voor de doelgroepen starters en senioren en passend binnen de gesloten Woondeal, te weten 30% sociale huurwoningen en 36% midden-huurwoningen of betaalbare koopwoningen.

We bouwen vooral op inbreidingslocaties en beperkt op uitbreidingslocaties.

We monitoren continu of het gebouwde aansluit bij de behoefte van onze inwoners en rapporteren hierover binnen de planning en control cyclus.

In 2025 zijn er in totaal ruim 120 woningen gerealiseerd. Het grootste deel hiervan betrof woningen in de Bulders in Heeze. We hebben projecten in alle woonkernen gerealiseerd en voor de komende jaren zijn deze ook in voorbereiding. Zie voor de laatste stand van zaken ook onze Woningbouwkaart op onze website.

Actief sturen op doelgroepgerichte bouw voor senioren, starters en bijzondere doelgroepen.

Dit doen we door bij nieuwe initiatiefnemers, afhankelijk van de locatie, in de anterieure overeenkomst op te nemen voor welke doelgroepen gebouwd moet worden. We nemen hierbij ook de kaders uit de Woonzorgvisie mee. Ook op eigen locaties bekijken we welke doelgroepen hier gewenst zijn.

We maken prestatieafspraken met de in onze gemeente werkzame woningbouwcorporaties.

Afgelopen jaar werkten we aan diverse woningbouwprojecten waarin ruimte is gevonden voor starters en senioren, zoals Vlinderhoeve in Sterksel en Wilhelminapark in Heeze. Ook zijn de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties geactualiseerd.

We volgen nieuwe ontwikkelingen en nieuwe wetgeving zoals de Wet versterking van de regie op de Volkshuisvesting en we ondernemen indien nodig of wenselijk actie hierop.

De Wet is nog steeds niet vastgesteld. Wel handelen we al in de geest van deze Wet waar dit mogelijk is.

Actieve(re) rol in grondverwerving en woningbouw. We gaan hiervoor een nieuwe nota Grondbeleid opstellen (2e helft jaar). De financiële consequenties zullen betrokken worden bij de kadernota 2026.

Ook gaan we onderzoeken hoe we optimaal kosten kunnen verhalen bij initiatiefnemers. Hiervoor stellen we een nota kostenverhaal en financiële bijdrage op (1e helft jaar).

Het programma kostenverhaal en financiële bijdragen is in 2025 voor inspraak ter inzage gelegd. De ingediende zienswijzen worden verwerkt en het programma kan in het eerste kwartaal van 2026 worden vastgesteld.

2.2 Openbare ruimte

Wat hebben we bereikt?

Beleid en plannen voor een goede ontsluiting voor de fiets van kernen onderling en naar omliggende gemeentes.

Wat hebben we gedaan?

Verbeteren fietspaden Leenderweg.

Fietspad Leenderweg tussen Heeze en Leende zal in beide richtingen vernieuwd en verbeterd worden. Kabels en leidingen welke zich op dit moment onder de huidige wegconstructie bevinden, zullen alvorens deze aanpassing verplaatst dienen te worden.

De uitvoering van de werkzaamheden werd in 2025 niet gehaald door afstemming met netbeheerders Brabant Water en Enexis. Zij hebben een vervangings- en verleggingsopgave voordat de fietspaden in asfalt kan worden uitgevoerd. Inmiddels is het definitieve ontwerp met de netbeheerders afgestemd en volgt uitvoering in 2026.

Wat hebben we bereikt?

Bevorderen biodiversiteit in het buitengebied

Deze projecten zorgen voor een impuls aan natuurontwikkeling. Voor de komende jaren willen we deze werkwijze doorzetten en projecten verlengen. Ook kijken we waar kansen liggen om het landschap te versterken. Doordat het budget in 2024 op is zijn er projecten op de plank blijven liggen. De gelden die in 2025 worden gebruikt om deze projecten en eventueel nieuwe aanvragen te financieren.

Specifiek werken we in 2025 aan de realisatie van maatregelen ter ontsnippering van de Somerenseweg. Voor deze maatregelen is op dit moment een wijzigingsverzoek ingediend op de subsidie. Door het wegvallen van de wildtunnel blijft er subsidie over, om deze middelen toch in te kunnen zetten worden er andere maatregelen getroffen waarvoor de provincie goedkeuring moet geven.

Wat hebben we gedaan?

De Stimuleringsregeling Landschap (STILA) en Ervenplus hebben tot doel de biodiversiteit in het buitengebied te vergroten.

Wij zijn als gemeente aangesloten bij de provinciale regeling Stimuleringsregeling Landschap (STILA) en Erven Plus. Vanuit deze regelingen kunnen grondeigenaren een vergoeding aanvragen voor de aanleg- en beheer van landschaps- en waterelementen, wandelpaden over boerenland en randen inzaaien. Daarbij horen ook de vergoedingen als tegemoetkoming voor de inbreng van landbouwgrond bij de aanleg van nieuwe landschapselementen. Deze projecten zorgen voor een impuls aan natuurontwikkeling in het buitengebied.

In 2025 werken we aan de realisatie van faunapassages ter hoogte van de Somerenseweg.

We hebben in 2025 budget beschikbaar gesteld voor de STILA en Ervenplus regeling waarmee grondeigenaren een vergoeding konden aanvragen voor de aanleg- en beheer van landschaps- en waterelementen, wandelpaden over boerenland en randen inzaaien. De budgetten zijn in 2025 volledig benut, waarmee waardevol nieuw groen is gerealiseerd. Voor de nieuwe openstelling vanaf 2026 is ook geld gereserveerd.

Ook hebben we in 2025 de Faunapassages ter hoogte van de Somerenseweg aangelegd.

Wat hebben we bereikt?

Creëren van prettige en veilige leef- en verblijfsgebieden in de centra.

Wat hebben we gedaan?

Herinrichten Jan Deckersstraat en Kapelstraat Heeze.

In 2024 heeft de gemeenteraad besloten te starten met de quick wins en uitvoering te geven aan pilot 1: ontmoedigen van (doorgaand) verkeer door middel van verkeersmaatregelen. Eind 2024 zijn versmallingen geplaatst op de Geldropseweg.

In 2025 hebben we gemonitord wat de effecten zijn van deze versmallingen, in combinatie met de uitvoering van de quick wins. Het aantal voertuigen op de Geldropseweg en in het centrum van Heeze neemt af.

We hebben geconstateerd dat er geen draagvlak is voor een 'knip' of éénrichtingsverkeer in het centrum van Heeze. De Kapelstraat en Jan Deckersstraat zijn smal. Er zijn daardoor geen mogelijkheden om iets aan het profiel van de weg te wijzigen, wat substantieel bijdraagt aan minder verkeer én tegelijkertijd zorgt voor een fraaie uitstraling en daarmee een aantrekkelijker centrum. Pas als de Randweg/Muggenberg is doorgetrokken ontstaat een volwaardig alternatief voor doorgaand verkeer buiten het centrum van Heeze. Tot slot zijn de Kapelstraat en Jan Deckersstraat vanuit beheer gezien nog niet aan vervanging toe. Dit alles heeft ertoe geleid dat er in 2025 geen concrete stappen gezet zijn voor de herinrichting van Kapelstraat en Jan Deckersstraat.

Er wordt gestart met het aanpassen van de lichtmasten naar LED verlichting.

Het beleidsplan Openbare Verlichting (OVL) is vastgesteld in 2024. Er wordt gestart met het aanpassen van de lichtmasten naar LED verlichting. De middelen zoals opgenomen leiden uiteindelijk tot een areaal dat geheel is uitgevoerd in LED in 2032.

In 2025 hebben we volgens plan armaturen vervangen voor LED-armaturen. In 2024 en 2025 kregen we te maken met een piek aan vervangingen door schades. Kosten voor schades worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker. Door de vervangingen ten gevolge van schades is er een voorsprong ontstaan op de geplande vervanging door LED.

Samen mee naar de A2.

Samen mee naar de A2. (Zie ook onder investeringen)

Het project SMNA2 heeft lange tijd stilgelegen als gevolg van de procedures bij de Raad van State. In februari 2025 heeft de uitspraak het bestemmingsplan onherroepelijk gemaakt en zijn alle bezwaren afgewezen waarna het project weer is opgepakt. Door de lange tijd zijn de kosten fors toegenomen en hebben er nog aanvullende onderzoeken plaatsgevonden.

In 2026 dienen nadere afspraken te worden gemaakt over de kostenverdeling tussen Heeze-Leende en gemeente Cranendonck waarna de beschikbaar gestelde budgetten mogelijk herijkt moeten worden in de begrotingsbehandeling vanwege forse toename in de kostenramingen (prijspeil 2025) en de beschikbaar gestelde kredieten in 2016.

Verharden Kloosterlaan na afronding procedures.

Verharden Kloosterlaan na afronding procedures. Afwachten van de beroepsuitspraak in 2024 tegen het verkeersbesluit. Afhankelijk daarvan proces vervolgen.

Het besluit op bezwaar dat eerder door het college was genomen, is vernietigd. Dit betekent dat het college opnieuw een beslissing moet nemen op het ingediende bezwaar. Daarnaast is het verkeersbesluit geschorst, en blijft deze schorsing van kracht totdat het college een nieuw besluit op bezwaar heeft genomen. Deze ontwikkelingen speelden in september.

Voor zover bekend is er na dat moment geen verdere actie ondernomen en ligt het project sindsdien stil. Verdere voortgang of aanvullende besluitvorming lijkt nog niet te hebben plaatsgevonden.

Aanvullend is een voorstel aan het college in voorbereiding om het verkeersbesluit formeel in te trekken. Tegelijkertijd wordt op dit moment gewerkt aan het actualiseren van het bestemmingsplan. De bestemmingsplanprocedure wordt nu eerst opgepakt, voordat er een nieuw verkeersbesluit wordt genomen.

Reconstructie Ginderover/Somerenseweg binnen de bebouwde kom.

Reconstructie Ginderover/Somerenseweg binnen de bebouwde kom. In samenspraak met de omgeving is het definitief ontwerp opgesteld. In de 2e helft van 2025 kan worden gestart met de uitvoering. (Zie ook onder investeringen)

De beoogde start van de uitvoering in de tweede helft van 2025 is niet gehaald. Procesmatig heeft de gemeente diverse stappen gezet om de benodigde onderzoeken uit te voeren en de afstemming met de omgeving zorgvuldig vorm te geven. In de eerste helft van 2026 is het voornemen om het bestek, inclusief bestektekeningen en bijlagen, op te stellen. Aansluitend start het inkooptraject, waarmee de uitvoeringsplanning verder wordt geconcretiseerd.

Aansluiting Somerenseweg - Industrieweg.

Aansluiting Somerenseweg - Industrieweg (Zie ook onder investeringen) heeft vertraging opgelopen door gebrek aan ambtelijke capaciteit. Wordt opgepakt samen met de herontwikkelingen van de Somerenseweg-Ginderover.

Aansluiting Somerenseweg - Industrieweg (Zie ook onder investeringen) heeft vertraging opgelopen door gebrek aan ambtelijke capaciteit. Wordt opgepakt samen met de herontwikkelingen van de Somerenseweg-Ginderover.

Verbinding Randweg - Poortmannen.

Verbinding Randweg – Poortmannen (Zie ook onder investeringen)

De eerste gesprekken over grondverwerving zijn opgestart, er zijn verkeersstudies uitgevoerd naar de effecten van het door trekken van de randweg naar de Poortmannen (start variant) in relatie tot de eindvariant (centrale as). Verkennende gesprekken zijn gevoerd met de provincie, Pro-rail en het Waterschap.

Quick wins toepassen.

Quick wins toepassen (aanpassen bebording vrachtwagenverbod en doorgaand verkeer, overleg met Berkenschutse en Poortmannen over weren (taxi)bussen) dragen bij aan minder verkeer in het centrum van Heeze. Het afwaarderen van de Geldropseweg naar 30 km/u en het gelijkwaardig maken van de kruisingen op de Kapelstraat stimuleren het (doorgaande) verkeer extra om de randweg te nemen. In 2025 monitoren we deze maatregelen en evalueren we welke maatregelen in het centrum van Heeze aanvullend door middel van een pilot kunnen worden toegepast.

Een aantal concrete Quick Wins is uitgevoerd. De bewegwijzering voor doorgaand verkeer is aangepast, samen met De Berkenschutse hebben we de taxichauffeurs van de leerlingen gevraagd om niet via het centrum te rijden, de Geldropseweg is afgewaardeerd naar 30 km/u, er is aandacht voor handhaving van het vrachtwagenverbod en op diverse manieren hebben verkeerstellingen plaatsgevonden.

Wat niet is gerealiseerd, is het gelijkwaardig maken van de kruisingen op Kapelstraat en Jan Deckersstraat. Ambtelijk is geadviseerd om dit niet uit te voeren omdat de kosten (meer dan € 100.000) en overlast (centrum (gedeeltelijk) afgesloten gedurende 6 weken) niet opwegen tegen de verwachte afname van het verkeer. Er is amendement aangenomen om deze maatregelen toch uit te voeren.

Wat hebben we bereikt?

Meer richten op vervoer per fiets en openbaar vervoer.

Wat hebben we gedaan?

Aansluiten en realiseren regionale (door)fietsroute.

Aansluiten en realiseren regionale (door)fietsroute zoals opgenomen in het Meerjarig Multimodaal MobiliteitsPakket) MMMP'. Het betreft hier een lijst van 22 projecten waarvan er een aantal start in 2025.

De Doortraproute F2 (Eindhoven - Weert) is voor een groot deel opgenomen in het KTM2 pakket. Hierin wordt beoogd dat de financiering voor het eerste tracédeel Eindhoven - Leende kan worden afgestemd waarbij Rijk en regio en bedrijfsleven een bijdrage leveren aan de ontwikkeling. Nadere uitwerking van dit project volgt in 2026 en worden de financiële aspecten meegenomen in de begrotingsbehandeling 2027 en verder.

Wat hebben we bereikt?

Verbeteren bereikbaarheid Brainportregio.

Wat hebben we gedaan?

Het pakket korte-termijn-maatregelen A2 Randweg Eindhoven uitvoeren in samenwerking met het Rijk, de provincie, het bedrijfsleven en de andere MRE-gemeenten.

Het pakket korte-termijn-maatregelen (KTM 1) A2 Randweg Eindhoven uitvoeren in samenwerking met het Rijk, de provincie, het bedrijfsleven en de andere MRE-gemeenten. Het pakket maatregelen richt zich op de vraagzijde van de mobiliteit (zoals mijden, spreiden en duurzaam rijden in de werkgeversbenadering) en maatregelen die zijn gericht op de aanbodzijde (zoals aanleg van fietsroutes, hubs en inframaatregelen voor verbeteren van de doorstroming.)

De KTM 1 maatregelen zijn opgepakt en uitgevoerd in 2025 en lopen door in 2026.

Het KTM2 pakket is in Q4 2025 inhoudelijk vastgesteld waarin de deelregio zuid de inzet heeft gefocust op de doortraproute F2 (Eindhoven - Weert) en bussen op de vluchtstrook. Januari '26 is in het BO-MIRT dit pakket vastgesteld en wordt het de komende periode naar alle betrokken colleges en gemeenteraden gebracht voor verder goedkeuring en beschikbaar stellen van de benodigde budgetten.

Wat hebben we bereikt?

Verkeersveiligheid vergroten en verkeershinder beperken.

Wat hebben we gedaan?

Snelheid wegen verlagen naar 30 km/u van Ginderover/ Somerenseweg binnen de bebouwde kom. Ook de wegen opnieuw inrichten als onderdeel van de reconstructie van deze wegen;

Oudenmolen: Opdracht is gegund aan de aannemer, start werkzaamheden is gepland voor Q3. Naar verwachting zijn de werkzaamheden in Q1 2025 gereed en in Q2 2025 wordt het groen aangebracht.

Oudemolen is al in 2025 afgerond en opgeleverd. Het definitief ontwerp van Ginderover/ Somerenseweg is gepubliceerd, maar moet nog wel worden uitgevoerd.

Monitoren van de effecten van de verkeersremmende maatregelen waaronder Geldropseweg

We doen periodiek verkeerstellingen om inzicht te houden in de verkeersaantallen op onze wegen en om het regionaal verkeersmodel up-to-date te houden. Daarnaast monitoren we regelmatig de gereden snelheden in onze gemeente.

Dit hebben we ook gedaan na de afwaardering van de Geldropseweg van 50 naar 30 km per uur. We hebben het aantal weggebruikers gemeten door middel van telslangen op de weg en TomTomdata. Hieruit blijkt dat het aantal weggebruikers is afgenomen, zowel op Geldropseweg als in het centrum. De snelheid van automobilisten ligt helaas nog boven de 30 km per uur.

Het doel van de afwaardering is dus deels bereikt. Het aantal weggebruikers op de Geldropseweg is afgenomen, maar de snelheid blijft te hoog. We zijn op dit moment bezig om plannen te maken voor een volledige herinrichting van de weg om ook de gereden snelheden naar beneden te krijgen.

2.3 Ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

Een duurzamer en vitaler buitengebied op het gebied van voedselproductie, klimaatadaptatie, opwek energie, biodiversiteit en economie.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoeringgeven aan het toetsingskader initiatieven TLG.

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding en uitwerking van het toetsingskader TLG. Bestaand beleid is geïnventariseerd en samengebracht tot een samenhangend afwegingskader voor initiatiefbeoordeling.

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding en uitwerking van het toetsingskader TLG. Bestaand beleid is geïnventariseerd en samengebracht tot een samenhangend afwegingskader voor initiatiefbeoordeling.

Het borgen van de gebiedsvisie Paaldijk-Renheide binnen de samenwerking GGA Grenscorridor Oost

We zijn in 2025 begonnen met de samenwerking GGA Grenscorridor Oost. Het uitvoeringsplan voor de gebiedsvisie Paaldijk-Renheide is hierin ingebracht als een van de projecten die wij samen met de gebiedspartners uitvoeren. De GGA heeft een gebiedsregisseur aangesteld die samen met een lokale vertegenwoordiger uit het gebied in gesprek gaat met agrariërs en inwoners en invulling te geven aan het realiseren van groenblauwe dooradering in het gebied. De gemeente begeleidt dit proces.

In 2025 starten we binnen het deelstroomgebied van de Sterkselse Aa en binnen de GGA Strabrechtse Heide met het gebiedsproces omgeving Vlaamseweg.

We zijn in 2025 gestart met het gebiedsproces voor de omgeving Vlaamseweg samen met de GGA Strabrechtse Heide.

Vorbereiden van de gebiedvisie Hazenhurk en omgeving, zo mogelijk in samenwerking met de ontwikkelmaatschappij Ruimte voor Ruimte.

Samen met Ruimte voor Ruimte is gewerkt aan de herontwikkeling van een voormalig agrarisch perceel en het realiseren van woningen. Een verdere uitwerking in een gebiedvisie voor dit gebied wordt niet meer nodig geacht, dit wordt meegenomen als onderdeel van GGA Grenscorridor Oost. Momenteel bepalen we de deelgebieden en projecten die binnen de GGA zullen worden opgepakt.

Samen met provincie en Rijksoverheid agrariërs faciliteren waar mogelijk om zo de keuze voor verduurzaamde landbouw te stimuleren.

Samen met provincie en rijksoverheid agrariërs faciliteren en sturen om zo de keuze voor een verduurzaamde landbouw te stimuleren. Bijvoorbeeld kunnen we faciliteren dat agrariërs eventueel vrijkomende agrarische grond kunnen inzetten voor extensivering van blijvende agrarische bedrijven.

We stimuleren initiatieven die bijdragen aan verduurzaamde landbouw. Zo hebben we het convenant biobased bouwen en telen ondertekend en organiseerden we in 2025 een bijeenkomst voor agrariërs over het telen van bio-based bouwmaterialen samen met Building Balance. Ook binnen de GGA's hebben we aandacht voor de mogelijkheden om deze verduurzaming te stimuleren.

Verkabeling Nieuwe Hoeve.

Verkabeling Nieuwe Hoeve (Zie ook investeringen).

In 2025 is de opdracht verstrekt aan Tennet voor het realiseren van een basis ontwerp (BO) en in sept 2025 heeft de kick-off plaatsgevonden. Daarnaast is in 2025 een projectteam vanuit Tennet en de gemeente gerealiseerd. De oplevering BO vanuit Tennet is in Q3 2028.

Verdere implementatie Omgevingswet en vaststellen van Omgevingsplan Breedvennen.

Invoering omgevingswet is, m.u.v. het omgevingsplan, ingevoerd. Deze maatregel kan worden afgerond. Resterende middelen worden overgebracht naar RO t.b.v. het opstellen van het omgevingsplan.

Invoering omgevingswet is, m.u.v. het omgevingsplan, ingevoerd. Deze maatregel kan worden afgerond. Resterende middelen worden overgebracht naar RO t.b.v. het opstellen van het omgevingsplan. Vanwege ambtelijke capaciteit en de complexiteit van de wetgeving loopt dit vertraging op.

Meedenken en faciliteren bij een nieuwe bestemming van de bedrijfslocatie van agrariërs die meedoen aan de landelijke beëindigingsregelingen veehouderij.

We hebben in 2025 ingezet op het meedenken en faciliteren van de deelnemers aan de LBV-regeling door het aanstellen van een Procesbegeleider Transitie Landelijk Gebied. De plannen die zijn ingediend zijn in behandeling genomen en het grootste deel daarvan is eind 2025 ter inzage gelegd in het kader van de omgevingsplanwijziging. Over enkele plannen zijn we nog in gesprek met de initiatiefnemers over de concrete invulling.

2.4 Milieu

Wat hebben we bereikt?

Bodemtaken

Wat hebben we gedaan?

Door natuurlijk verloop en complexiteit van de taak kunnen deze taken niet meer door de eigen organisatie worden uitgevoerd en wordt via inhuur bij de Omgevingsdienst invulling gegeven aan deze wettelijke taken.

De wettelijke bodemtaken werden in het verleden door de eigen organisatie uitgevoerd. Door natuurlijk verloop en complexiteit van de taak kunnen deze taken niet meer door de eigen organisatie worden uitgevoerd en wordt via inhuur bij de Omgevingsdienst invulling gegeven aan deze wettelijke taken.

Deze werkzaamheden zijn structureel van aard. Het betreft onder andere beoordelen van bodemonderzoeken bij plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen, Bouwplantoetsing op het deel bodem, het afhandelen van makelaarsvragen (bodeminformatie bij vastgoedtransacties), het ontsluiten, invoeren en beheren van bodemgegevens in relatie tot de omgevingswet, de overdracht van taken van provincie naar gemeente, het afhandelen van meldingen over het toepassen van grond en het afhandelen van meldingen en informatieplichten over het afgraven van meer dan 25m³ grond.

Wat hebben we bereikt?

Het tegen gaan en beperken van het veranderen van het klimaat en het beperken van de gevolgen van het veranderen van het klimaat voor de leefomgeving.

Wij willen zorgen voor een toekomstbestendig leef- en werkomgeving voor inwoners en ondernemers door:

- het beperken van het veranderen van het klimaat;
- het beperken van de gevolgen van de het veranderen van het klimaat;
- te zorgen voor een goede grondwater-, bodem- en luchtkwaliteit;
- het beperken van geluidshinder.

Wat hebben we gedaan?

De duurzaamheidscampagne voortzetten: Minimaal 150 communicatie uitingen over diverse onderwerpen

- minimaal 150 communicatie uitingen over diverse onderwerpen
- jaarlijks 1 groot evenement voor de gehele gemeente
- oprichten duurzaamheidsplatform
- duurzaamheidskrant om inwoners en ondernemers te informeren

- In 2025 hebben wij via de gemeentelijke nieuwsbrief, social mediakanalen en website meer dan 150 communicatie uitingen over diverse onderwerpen verspreid.
- In december 2025 hebben wij het Energiefestival Leenderstrijp georganiseerd.
- In december 2025 is het SDG platform online gegaan.
- In december 2025 is de duurzaamheidskrant verspreid (digitaal als op papier)

Het bevorderen van duurzame mobiliteit door: Voortzetten uitrol laadinfrastructuur

- Voorzetten uitrol van de laadinfrastructuur;
- Opstellen van een plan van aanpak om het gemeentelijk wagenpark volledig CO2-emissieloos te maken;
- Onderzoek mogelijkheid introductie deelmobiliteit (zie paragraaf bedrijfsvoering).

- In 2025 zijn door Vattenfall diverse laadpalen geplaatst waaronder ook voor deelauto's.
- Op basis van een plan van aanpak is ter vervanging van een gedeelte van het gemeentelijk wagenpark twee elektrische deelauto's in gebruik genomen.
- De geïntroduceerde deelauto's zijn ook ten behoeve van bevordering deelmobiliteit onder inwoners ingevoerd.

2.5 Afval / Grondstoffen

Wat hebben we bereikt?

Beperking restafval tot 5% van de totale afvalstroom (cf. regionale afspraken).

Het rijksbeleid is erop gericht om in 2050 volledig circulair te zijn. In 2030 wordt gestreefd naar 50% minder gebruik van primaire grondstoffen.

Wat hebben we gedaan?

In 2025 ligt de focus op continuering van de dienstverlening en service voor inwoners.

Het rijksbeleid is erop gericht om in 2050 volledig circulair te zijn.
Het kabinet werkt toe naar een circulaire economie in 2050 met als voorlopig richtinggevend doel: in 2030 gebruikt Nederland 50% minder primaire abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel).

2025 staat in het teken van de ontwikkeling van Blink. Er wordt een nieuwe locatie voor het bedrijf en overslagfaciliteiten ontwikkeld, los van de voormalige private partner.

De toekomstige koers wordt bepaald. Waarbij gekeken wordt naar de doorontwikkeling van Blink. De vraag die beantwoord moet worden is of Blink enkel een uitvoeringsorganisatie is om afval in te zamelen dan wel dat zij ook beleidsadviseur voor de betrokken gemeenten zijn.

In 2025 ligt de focus op continuering van de dienstverlening en service voor inwoners. De projecten bladkorven en GRIP-wagen worden voortgezet. Landelijke doelstellingen en rijksbeleid worden in Blinkverband gevolgd

In 2025 hebben gewerkt aan het ontwerp van de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling. Ook de doorontwikkeling van de beleidsondersteuning en afstemming tussen de deelnemers is verder doorontwikkeld.

2.6 Water

Wat hebben we bereikt?

Aanpak risicoplekken wateroverlast

Wat hebben we gedaan?

In 2025 worden maatregelen uitgevoerd op de locaties Nieuwendijk, De Leuren en de Wever om te voorkomen dat wateroverlast ontstaat op betreffende locaties.

Doelstelling is om de top 5 van wateroverlast locaties voor 2030 te hebben opgelost. De wateroverlast locaties zijn nader onderzocht. Op basis van dit onderzoek is gebleken dat op 3 locaties maatregelen nodig zijn om de wateroverlast aan te pakken. De gemeenteraad is hierover middels een Raadsinformatiebrief over geïnformeerd.

In 2025 worden maatregelen uitgevoerd op de locaties Nieuwendijk, De Leuren en de Wever om te voorkomen dat wateroverlast ontstaat op betreffende locaties.

De maatregelen om wateroverlast te voorkomen op de Nieuwendijk, De Leuren en De Wever hebben we in het laatste kwartaal van 2025 uitgevoerd.

Daarnaast hebben we kleinschalige maatregelen tegen wateroverlast getroffen op de locaties Kruis, Emmerikstraat en De Ambachten.

De meeste maatregelen om wateroverlast te voorkomen zijn uitgevoerd in de omgeving van de Nieuwe Hoeven. De maatregelen om wateroverlast te voorkomen zijn gecombineerd met het afkoppelen van het regenwater van de parkeerplaats en sporthal De Pompenmaker.

Wat hebben we bereikt?

Doelmatig en efficiënt beheren van het rioolsysteem voor afvalwater en zorgen voor de inzameling en verwerking van hemelwater. Het beheren en onderhouden van de gemeentelijke sloten en beheer van het grondwater.

Wat hebben we gedaan?

Het uitvoeren van het Plan Stedelijk Water (PSW) 2023-2027: Middels bovengrondse buffervoorzieningen het regenwater scheiden van afvalwater op de Oudemolen in Heeze

Het uitvoeren van het Plan Stedelijk Water (PSW) 2023-2027. Het PSW is afgestemd op de nieuwe wetgeving van de Omgevingswet en het Delta Plan Ruimtelijke Adaptatie. In het PSW zijn acties opgenomen ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater. In 2025 gaan we:

- Middels bovengrondse buffervoorzieningen het regenwater scheiden van afvalwater op de Oudemolen in Heeze;
- Starten met de uitvoering van de herinrichting en aanleg van een gescheiden rioolsysteem op de Ginderover en Somerenseweg in Heeze;
- In de samenwerking Waterportaal Zuidoost Brabant, een gezamenlijk pakket maatregelen nemen onder de naam Kallisto. Hiermee wordt voldaan aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het project is erop gericht om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

De in het Plan Stedelijk Water 2023-2027 opgenomen maatregelen voor 2025 zijn uitgevoerd, behoudens het onderstaande.

De realisatie van een gescheiden rioolstelsel op de Ginderover-Somerenseweg heeft vertraging opgelopen.

In 2027 moet de kwaliteit van het oppervlaktewater voldoen aan de KaderRichtlijnWater. Deze opgave wordt samen met de gemeenten van het Waterportaal Zuidoost-Brabant en Waterschap De Dommel opgepakt. Waterschap De Dommel heeft eind 2025 bij de gemeenten aangegeven dat, ondanks dat maatregelen getroffen zijn, deze opgave niet wordt gehaald. Om deze reden worden een aantal aanvullende acties ondernomen.

2.7 Economische zaken

Wat hebben we bereikt?

Behouden en uitbreiden van de levendigheid in de centra.

Wat hebben we gedaan?

Detailhandelsvisie opstellen samen met A2 gemeenten.

De detailhandelsvisie actualiseren, waarbij waar mogelijk wordt samengewerkt met de A2-gemeenten en de ondernemers.

Het actualiseren van de detailhandelsvisie is uitgesteld. Na gesprekken met ondernemers in centrum Heeze zijn we gestart met een onderzoek met een extern bureau. Het wel of niet opstellen van een nieuwe detailhandelsvisie is afhankelijk van het resultaat van het onderzoek.

Faciliteren van voldoende gevarieerd winkel- en horeca-aanbod door:

ondernemersinitiatieven optimaal te ondersteunen en, indien passend medewerking te verlenen aan mogelijkheden zoals gemengd gebruik. Binnen beleidskader de maximale ruimte opzoeken om initiatieven vanuit ondernemers te ondersteunen.

Ondernemersinitiatieven pasten binnen de kaders. In een enkel geval spraken wij met de ondernemer om de vraag achter de vraag bloot te leggen. Verder heeft de insteek geen aanvullend resultaat opgeleverd dan de initiatieven die al langer werden voorbereid.

In de Rafaelschool hebben we tijdelijk vier ondernemers gehuisvest. Drie nieuwe ondernemers in Heeze en één bestaande ondernemer.

Wat hebben we bereikt?

Economische groei en vitaliteit in de gemeente bevorderen

Wat hebben we gedaan?

Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven.

Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven. Om hier concreet invulling aan te geven, hebben we in 2024 voor het eerst het ondernemersevenement "toekomstbestendig ondernemen" opgezet. Na een positieve evaluatie zal dit initiatief jaarlijks terugkomen.

Wij hebben gesproken met ondernemers in centrum Heeze over de samenwerking en toekomst van het centrum. Omdat de meningen niet éénduidig zijn, zochten wij extern advies en is er een onderzoek gestart met als doel het vaststellen van een visie over centrum Heeze.

Met ondersteuning uit de SPUK Verduurzaming Bedrijventerreinen spraken wij met ondernemers op de Poortmannen over organisatiestructuren en mogelijk parkmanagement. Dit gesprek loopt nog.

Naast de genoemde bedrijvencontacten organiseerden wij in november op de Dag van de Ondernemer een ondernemersontbijt. Dit ondernemersevent is goed ontvangen. Wij continueren dat in 2026.

Naar aanleiding van de resultaten van de inventarisatie van de behoeften voor centrummanagement, zullen we overgaan tot de uitvoering van een proefproject.

Wij spraken met ondernemers in centrum Heeze over de samenwerking en toekomst van het centrum. Omdat de meningen niet éénduidig zijn, zochten wij extern advies en hebben we een onderzoek gestart met als doel het vaststellen van een visie over centrum Heeze. De geplande start van een project waarin bezoekersgegevens worden verzameld en geanalyseerd start nu in 2026, vanwege de tijdsinvestering in het genoemde onderzoek.

Wat hebben we bereikt?

Faciliteren en uitbreiden van midden- en kleinbedrijf (MKB).

Wat hebben we gedaan?

Naar verwachting worden de visie en programmering bedrijventerreinen in 2024 opgeleverd, zodat in 2025 met de uitvoering kan worden gestart.

De regio besloot over het laatste onderdeel van de regionale programmeringsafspraken voor bedrijventerreinen. In regionaal verband werken wij aan de uitvoering van de afspraken.

Initiatieven voor bedrijfsverzamelgebouwen op geschikte locaties zo goed mogelijk ondersteunen, met oog voor de kansen die VAB-locaties kunnen bieden.

In het begin van het jaar verleenden wij vergunning voor het bouwen van 20 bedrijvenunits op de Poortmannen. Deze zijn inmiddels gerealiseerd en allemaal verhuurd.

Wat hebben we bereikt?

Versterken economische kracht in het landelijk gebied.

Wat hebben we gedaan?

Het beleid voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied tot uitvoering brengen.

Initiatieven zijn zorgvuldig beoordeeld binnen de bestaande kaders, met aandacht voor maatwerk en integraliteit. Daarbij stond de balans tussen economische ontwikkelruimte, omgevingskwaliteit en de ontwikkelrichting van een gebied centraal.

2.8 Recreatie en toerisme

Wat hebben we bereikt?

Aanleg skatebaan

Wat hebben we gedaan?

In Q1 van 2025 wordt gestart met de aanleg van een skate-baan (pump-track) in Leende.

In Q1 van 2025 wordt gestart met de aanleg van een skate-baan (pump-track) in Leende. Dit naar aanleiding van een burgerinitiatief van kinderen in Leende, met ondersteuning van ouders en begeleiding van jongerenwerk.

De pumptrack in Leende is gerealiseerd en inmiddels in gebruik genomen.

Wat hebben we bereikt?

Een sterke toeristisch recreatieve sector die aansluit bij het groene karakter van onze gemeente en daarmee bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.

Wat hebben we gedaan?

Het aanleggen van een vlonderpad in de Bulders en het realiseren van een nieuwe fietsverbinding tussen bestaande fietsstructuur tussen Someren en Sterksel die het natuurgebied ontsluit.

Voor Natuurgrenspark De Groote Heide ligt tot en met maart 2027 de nadruk op het uitvoeren van de projecten ten behoeve van de toegekende Interreg VI subsidie. Voor Heeze-Leende betekent dit onder andere het aanleggen van een vlonderpad in de Bulders en het realiseren van een nieuwe fietsverbinding tussen bestaande fietsstructuur tussen Someren en Sterksel die het natuurgebied ontsluit (zie ook investeringen). Er wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Recreatie en Toerisme.

De vlonder wordt meegenomen in het woonrijp maken van deelgebied 2 van de Bulders. Verwachte afronding is in Q4 2026. In overleg met de Bulders zal de ontwikkeling en realisatie plaats vinden. De gemeente is aanvrager van de subsidie, er worden afspraken gemaakt met de Bulders over de facturering.

Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeente Someren voor de aanleg van het fietspad, de uitvoering van de werkzaamheden start na de zomervakantie in 2026, afronding is gepland eind 2026.

Wat heeft programma 2 gekost?

Tabel 3.0 Wat heeft het gekost Programma 2

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
2.1 Wonen en bouwen	2.312	2.196	2.311	2.234	77
2.2 Openbare ruimte	2.997	3.098	3.338	3.309	29
2.3 Ruimtelijke ordening	613	444	708	680	28
2.4 Milieu	1.239	1.377	1.537	1.443	94
2.5 Afval	1.675	1.692	1.734	1.678	56
2.6 Water	2.205	2.506	2.305	2.282	23
2.7 Economische zaken	587	237	298	428	-130
2.8 Recreatie en toerisme	1.744	1.515	1.651	1.803	-152
Totaal lasten	13.372	13.065	13.882	13.857	25
2.1 Wonen en bouwen	1.003	562	465	859	394
2.2 Openbare ruimte	287	102	108	137	29
2.3 Ruimtelijke ordening	32	43	173	150	-23
2.4 Milieu	434	815	683	624	-59
2.5 Afval	1.900	2.045	2.045	2.061	16
2.6 Water	2.838	3.071	2.686	2.760	74
2.7 Economische zaken	162	35	35	294	259
2.8 Recreatie en toerisme	405	448	473	509	36
Totaal baten	7.061	7.121	6.668	7.394	726
Saldo baten en lasten programma 2	-6.311	-5.945	-7.214	-6.463	751
2.0 Toevoegingen aan reserves	2.997	1.200	1.460	1.794	-334
2.0 Onttrekkingen aan reserves	2.979	1.453	1.398	1.337	-61
Saldo mutatie reserves	-18	253	-62	-457	-395
Saldo na bestemming programma 2	-6.330	-5.691	-7.276	-6.920	356

Financiële impact

Het negatief saldo na bestemming in Programma 2 Wonen, bedrijven en recreëren, is met € 356.000 afgenomen ten opzichte van de slotwijziging 2025 en bedraagt € 6.920.000 negatief.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

Afval € 71.000 voordelig

De opbrengst van de afvalstoffenheffing is € 46.000 lager dan begroot. Daar staat een voordeel op het saldo van de kosten en opbrengsten van de afvalverwerking van € 118.000 tegenover.

Water € 95.000 voordelig

De opbrengst van de rioolheffing is € 46.000 hoger dan begroot. De gerealiseerde kosten van de riolen en rioolgemalen zijn € 23.000 lager zijn begroot. Daarnaast is voor € 36.000 beschikt over de rioolvoorziening op basis van artikel 44 Lid 2 BBV. Deze beschikking was niet in begroting voorzien.

Bouwgrondexploitaties budgettair neutraal

De baten en lasten van de grondexploitaties de Poortmannen, Breedvennen en Centrum Leende (saldo € 344.000) zijn afgewikkeld ten laste resp. ten gunste van de balans verwerkt als onderhanden werk.

Realisatiestimulans € 231.000 voordelig

In 2025 hebben we een rijksbijdrage van € 231.000 ontvangen in het kader van de nieuwe specifieke uitkering Realisatiestimulans. Met deze uitkering steunt het Rijk gemeenten in het realiseren van betaalbare woningen.

Voor de overige afwijkingen wordt verwezen naar de "Toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel Analyse afwijkingen programma 2".

